

KYLMÄ SOTA

1947 - 1991

SOTIEN SEURAUUS:

I Maailmansodan seuraus:

USA:sta johtava TALOUSmahti

II maailmansodan seuraus:

USA:sta johtava SOTILASmahti

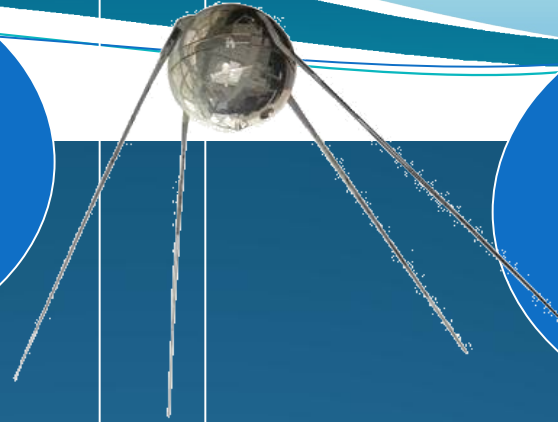
APUA!
NE KAAPPAA
VALLAN
MAAILMAS-
SA!

APOLLO

KAPITALISMI

USA

NATO

MEILLÄ MENE
HIENOSTI. USA
SORTAA
TYÖLÄISIÄ.

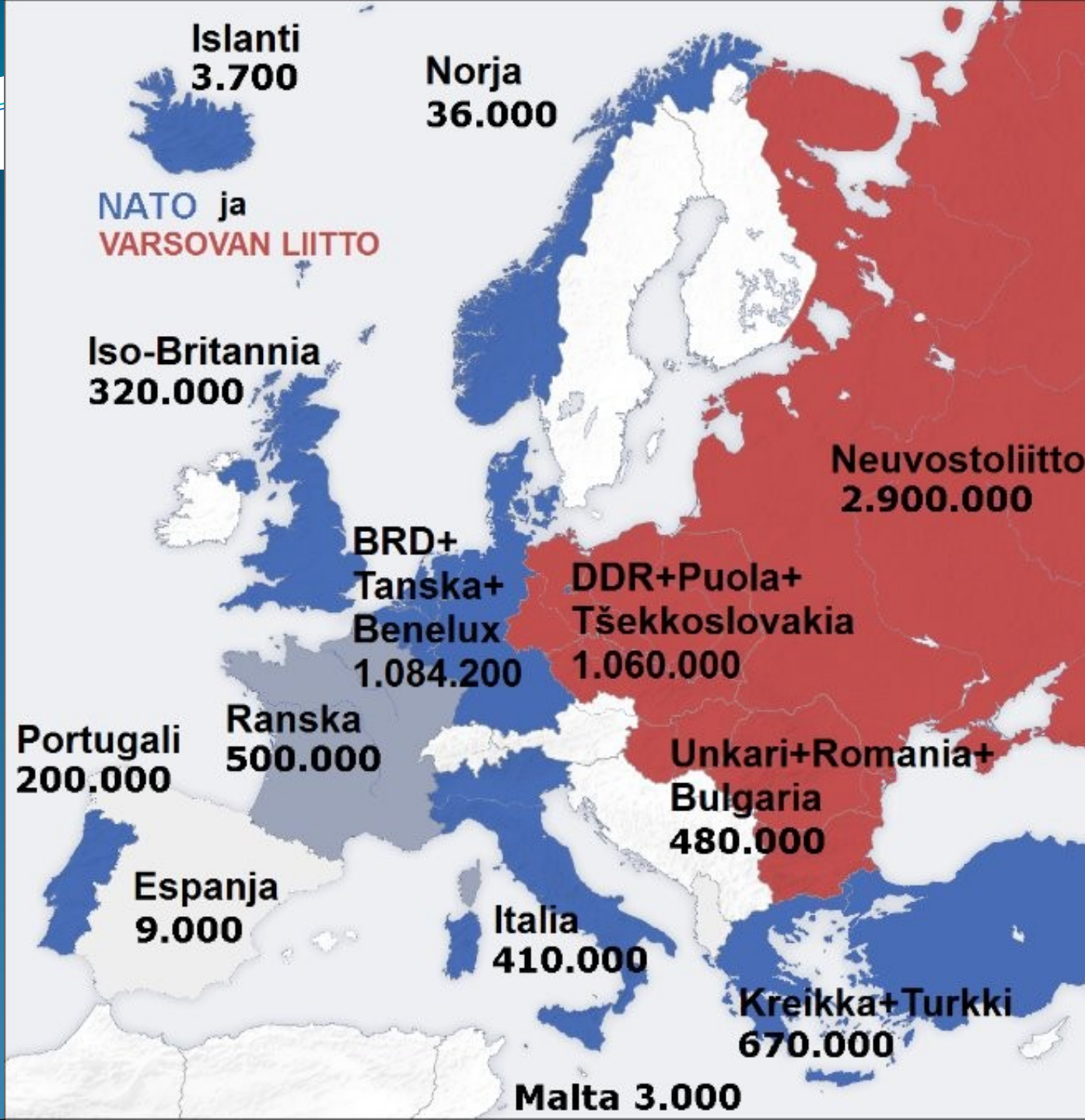
SPUTNIK

SOSIALISMI

NEUVOSTO-
LIITTO

VARSOVAN LIITTO

RAUTAESIRIPPU

2-NAPAINEN JÄRJESTELMÄ

n. 1945-1960

USA

USA:n liittolaiset

**NEUVOSTO-
LIITTO**

NL:n liittolaiset

**”Jos et ole meidän
puolellamme, olet
meitä vastaan”**

SUURVALLAT VASTAKKAIN

NEUVOSTOLIITTO

1. RAUTAESIRIPPU 1946
3. KANSANDEM./YYA 1947-8
5. BERLIININ SAARTO 1948
7. I-SAKSA/YDINPOMMI 1949
9. KOREAN SOTA 1950
11. VARSOVAN LIITTO 1955 + ENNAKOIVAN ISKUN OPPI

YHDYSVALLAT

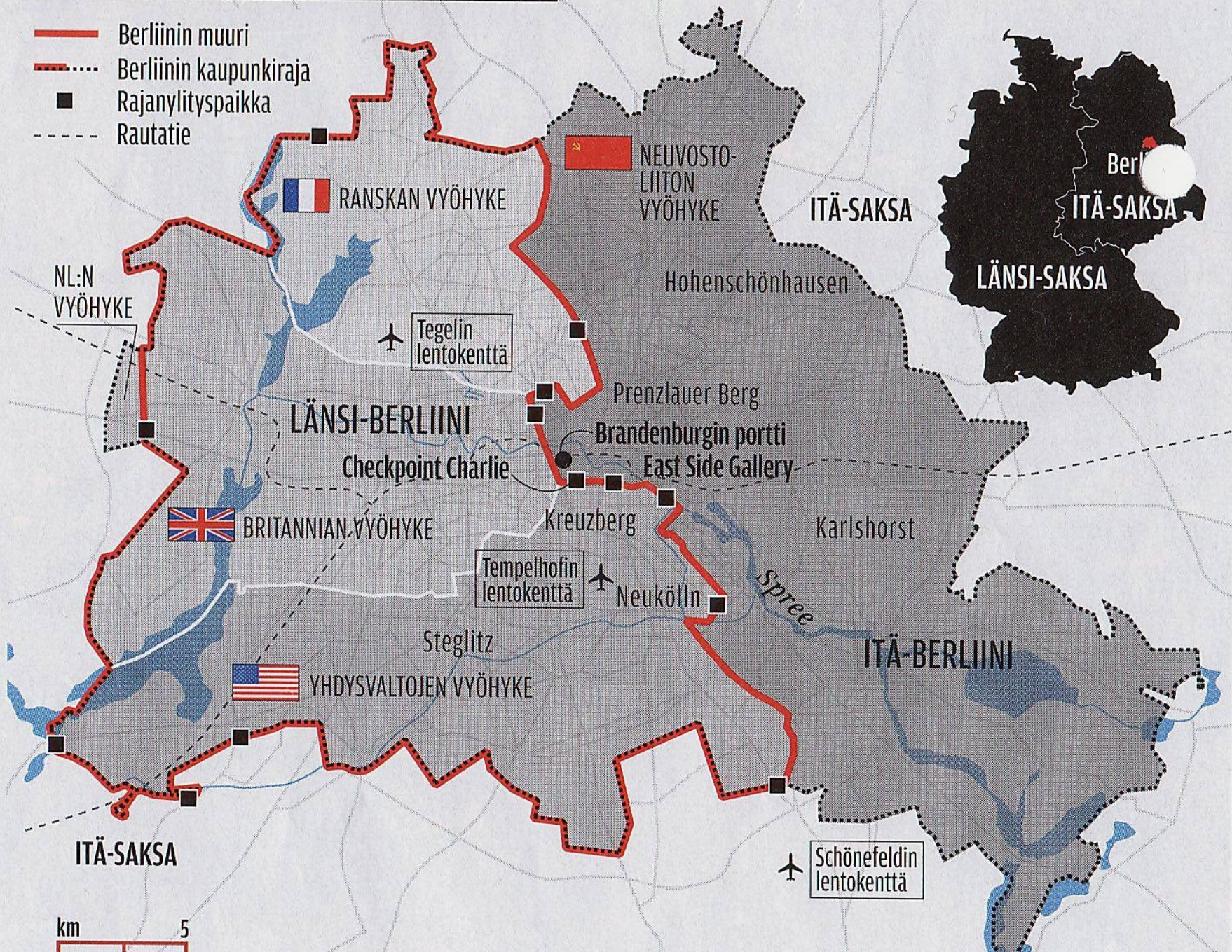
2. TRUMANIN OPPI + MARSHALL-APU 1947
4. RAHAUUDISTUS 1948
6. NATO +L-SAKSA 1949
8. KILPAVARUSTELU
10. MASSIIVISEN VASTAISKUN STRATEGIA 1954

KRIISISTÄ TOISEEN

- 1945-1953 Stalinin valtakausi oli hyytävää
 - Stalinin kuolema → Suojasää
 - 1954 Geneven sopimus
- 1956 Suezin kriisi
 - Egypti ja NL vastaan Ranska ja Iso-Br.
 - Taistelu kanavasta: ydinuhka
- 1957 Sputnik: USA alkoi pelätä NL ohjuksia
 - ohjustukikohtia Länsi-Eurooppaan
- 1961 Berliinin muuri

JAETTU BERLIINI

- Berliinin muuri
- Berliinin kaupunkiraja
- Rajanylityspaikka
- Rautatie

KUUBAN KRIISI 1962

- Fidel Castro Kuuban johtoon 1959
- USA:n tukema kaappausyritys epäonnistuu → Kuuba + NL
- NL:n ohjustukikohta Kuubaan
- USA:n laivasto saartaa Kuuban → 3. maailmansota lähellä
- NL perääntyi viime hetkellä

**D
D
R**

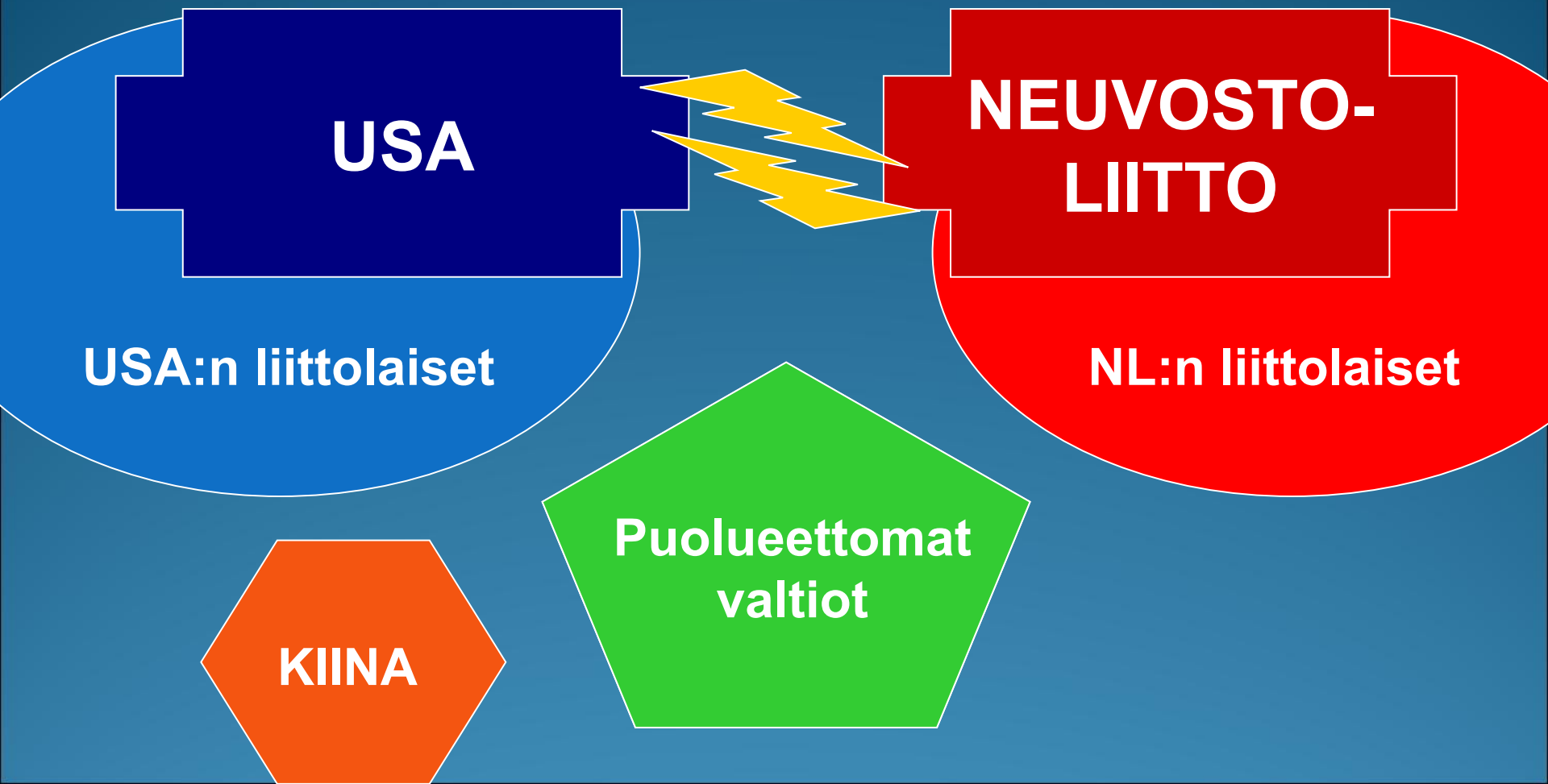
40

SAUER

MONINAPAINEN JÄRJESTELMÄ

n. 1960-1990

KOHTI SOTAA VAI SOPUA?

1940-50-luku

- Saksan jako, Nato, Korea, Berliinin muuri
1961 →kireä tilanne
Euroopassa

1960-luku

- USA / NL kilpailu siirtyi 3.maailmaan
- NL lähes saavutti USA:n etumatkan
→Liennytyks molempien etuna

LIENNYTYSTÄ

1970-luku

- SALT-sopimukset
- ETYK Helsingissä 1975
 - Euroopan rajat tunnustettiin (NL:n etu)
 - Ihmisoikeudet (USA:n etu)

ITÄBLOKKI KAPINOI

1948 Jugoslavian välirikko Stalinin kanssa

1953 **Itä-Saksan** kansannousu

1956 **Unkarin** kansannousu

1961 Albanian välirikko Neuvostoliiton kanssa

1968 **Prahan** kevät

1981 **Puolan** Solidaarisuusliike (sotatila)

VIIMEINEN TAISTO

1980-luku

- Reagan USA:n presidentiksi
→ varustelukierre kiihtyi
- ”Tähtien sota”
- Itäblokki alkoi rakoilla
 - Etyk – opposition ase
- Kiihtynyt asevarustelu
- Öljyn hintaromahdus 1985
→ NL talous romahti

VIIMEINEN TAISTO

- Gorbatschov NL:n presidentiksi
 - yksipuolinen aseistariisunta
 - + perestroika (=uudelleenrakentaminen)
 - + glasnost (=avoimuus)
 - Hajoamisprosessi riistäytyi käsistä
 - 1989 Berliinin muuri murtui
 - Sosialismin romahdus 1989 – 1991

NEUVOSTOLIITON TUHO

- Vallankaappausyritys NL elokuu 1991
 - Kommunistien viimeinen yritys säilyä vallassa
 - Epäonnistui: Jeltsinistä sankari
 - Nopeutti NL romahdusta
 - NL lakkautettiin joulukuussa 1991
- Länsi-Euroopan yhdentymisen: EU 1992